

O PISATELJU IN NJEGOVEM »ČAROVNIKU IZ OZA«

LYMAN FRANK BAUM, pisatelj naše zgodbe, je bil rojen 15. maja 1856 v Chittenangu v državi New York v Ameriki. Uveljavil se je kot časnikar in dramatik. Umrli je 6. maja 1919.

Kot otrok je prebral vse pravljice Hansa Christiana Andersena in bratov Grimm. Sčasoma se mu je prebudila želja, da bi tudi sam pisal zgodbe, ki so mu bile tako pri srcu. Vendar je kakor sam pripoveduje v uvodu k izvorniku Čarovnik iz Oza, poskušal napraviti korak naprej od bratov Grimm in Andersena in njihove pravljice nekako modernizirati in jih rešiti nepotrebne groze, vliti pa jim šaljivost, vedrine in optimizma.

Tako je pisatelj zapisal:

»Folklor, legende, bajke, pripovedke in pravljice spremljajo mladino vse čase, zakaj vsak zdrav otrok silno in nagonsko ljubi fantastične, čudovite in popolnoma nemogoče zgodbe. Krilate Grimmove in Andersenove vile so mladim srcem prinesle več sreče kot vse druge človeške iznajdbe.

Vendar bi nekdanje pravljice o vilah, ki so osrečevale dolge rodove, v otroških knjižnicah že lahko uvrstili med »zgodovino«; prišel je namreč čas za vrsto sodobnejših »čudovitih zgodb«, iz katerih so izločeni večno enaki duhovi, palčki in vile, z njimi vred pa vsi grozni in strašni dogodki, zaradi katerih nam je ledenela kri po žila in ki so jih pisatelji uporabljali za to, da so vsaki povesti priključili svarilen nauk. V sodobni vzgoji pa je ta nauk že vključen; zato išče sodobni otrok v čudovitih zgodbah samo razvedrilo in rad pogreši vse neprijetne dogodke.

Moje zgodbe bodo drugačne. Izpustil bom vse grdo in grozno, namesto tega pa vstavil novih čudovitosti, ob katerih se bo še bolj razmahnila domišljija.

To mi je bilo pred očmi, ko sem pisal pravljico o čudovitem čarovniku iz Oza - samo s tem namenom, da bi ugajal današnjemu otroku. Naj bi bila to modernizirana pravljíčna zgodba, ki sta v nji čudovitost in dobra volja ohranjeni, nesreča in môra pa izločeni.«

Vse to je pisatelj res lepo dosegel v Čarovniku iz Oza. Napisal ga je leta 1900, ko mu je bilo triinštirideset let. Knjigo so sprejeli z veseljem mladi in tudi odrasli bralci, da je bila kmalu razprodana.

Prepričani smo, da bodo zgodbico vsi znova z veseljem sprejeli, saj je kljub lepemu jubileju še zmeraj živa, sočna, žlahtna in napeta, polna drobnih bisеров, smešnih domislekov in težavnih situacij, iz katerih pa se junaki, kakor so ptičje strašilo, kositrni drvarček, strahopetni lev, kuža Toto in zlasti glavna junakinja Doroteja zmeraj in povsod srečno rešijo, kakor se za take junake tudi spodobi.

Ta zgodbica bo otroke - kakor deklico Dorotejo vrtinčast vihar – vzdignila od tal in jih odnesla v mavrične pokrajine Mezincev in Pedenjcev in Prstancev, od koder jih bo dolga pot, polna težav in ovir, pripeljala še naprej v čudovito deželo čarovnika Oza, v deželo brez bolezni, brez revščine, brez dela in brez nevšečnosti. Čarovnik iz Oza je vsemogočen in zna vsakemu dati tisto, kar potrebuje. In to je čarna moč te zgodbice, da s čarovno paličico umetnosti bogati, plemeniti in neopazno vzgaja.